

๑. ชื่อเรื่อง การสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานครเขตราชบุรีบูรณะ

๒. หลักการและเหตุผล

"กรุงเทพฯ ดุจเทพสร้าง เมืองศูนย์กลางการปกครอง วัด วัง งามเรืองรอง เมืองหลวงของประเทศไทย" คำขวัญกรุงเทพมหานคร มหานครที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน หนึ่งในวิสัยทัศน์ ปี ๒๕๕๙ ที่ซึ่งรวบรวมผู้คนมากมาย หลากหลายวัฒนธรรม โบราณสถาน ศิลปวัตถุ ก้าวล้ำเทคโนโลยีทันสมัย แหล่งรวมวิทยาการทางการแพทย์ โดยการกำกับดูแลของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร) ภายใต้แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดี และมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๗ การเสริมสร้างเสน่ห์กรุงเทพมหานครเพื่อเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ ได้ดำเนินการจัดทำโครงการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานครดังกล่าว จึงได้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตราชบุรีบูรณะ ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ภายในอาคารเรียนวัดประเสริฐสุทธาวาส ถนน ราชบุรีพัฒนา แขวงราชบุรีบูรณะ เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ ๑๐๑๔๐ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๔๒๗ ๑๓๐๗ เวลาเปิดทำการ วันพุธถึงวันอาทิตย์ เว้นวันหยุดจันทร์ อังคาร ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. รถประจำทางที่ผ่านสาย ๘๘, ๓๗ และ ๑๗ (ไม่เก็บค่าเข้าชม) มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ ๙๘ ตารางเมตร ภายในพิพิธภัณฑ์ได้จัดแสดงศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น ข้าวของเครื่องใช้ในอดีต แสดงวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นเขตราชบุรีบูรณะ เช่น การสอนดนตรีไทย การปั้นต้นหมาก วิถีชีวิตของกุลี (จับกัง) เป็นต้น และแสดงโบราณวัตถุที่ขุดค้นพบในบริเวณวัดประเสริฐสุทธาวาส นอกจากนี้ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นยังเป็นสถานที่ที่สร้างความประทับใจและเตือนความทรงจำในอดีตให้คนยุคปัจจุบันได้เรียนรู้ จากคำบอกเล่าเรื่องราวของคนในท้องถิ่น เป็นคลังสะสมภูมิปัญญา องค์ความรู้ของคนในชุมชนและสังคม อีกทั้งยังเป็นสื่อกลางเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนหรือกลุ่มคนในสังคมเพื่อสืบต่อด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่ที่ผ่านมาพบว่าผู้ที่มาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ยังมีไม่มากนัก จากสถิติผู้เข้าชมชมในปีที่ผ่านมา เฉลี่ยวันละ ๒๐ คน เมื่อเปรียบเทียบกับพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นอื่นในพื้นที่ใกล้เคียง มีผู้เข้าชมชมจำนวนมากถึงวันละไม่ต่ำกว่า ๕๐ - ๑๐๐ คน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักเรียน นักศึกษา เหตุผลการเข้าชมคือต้องการศึกษาข้อมูลประกอบการจัดทำรายงาน ประชาชนที่มาทำบุญที่วัดประเสริฐ และมีบางครั้งที่มาจากรายการโทรทัศน์นักท่องเที่ยวที่ทราบข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

ผู้จัดทำรายงานได้สรุปสาเหตุที่ทำให้ประชาชนเข้าชมพิพิธภัณฑ์ฯ น้อยโดยได้สอบถามจากผู้เข้าชม กอปรกับอาศัยประสบการณ์การดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร เขตราชบุรีบูรณะ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ จนถึงปัจจุบัน พอสังเขป ดังนี้

- ๑) ประชาชนมีข้อจำกัดเรื่องเวลา เนื่องจากมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบมาก
- ๒) ประชาชนยังไม่เข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ ของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นฯ
- ๓) มีแหล่งเรียนรู้หรือสถานที่ท่องเที่ยวอื่นที่เดินทางสะดวกหรือน่าสนใจกว่า
- ๔) สถานที่จัดแสดงวัตถุสิ่งของคับแคบไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ได้
- ๕) ไม่มีป้ายชื่อพิพิธภัณฑ์
- ๖) มีห้องสุขาจำนวน ๑ ห้อง
- ๗) ไม่มีทางลาดสำหรับผู้พิการ
- ๘) การจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์

ไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย (ที่ผ่านมาจัดเฉพาะกลุ่มเยาวชน) และไม่ต่อเนื่อง

- ๙) บุคลากร (อาสาสมัครพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นฯ) ยังขาดทักษะในการนำเสนอ จากปัญหาที่พบจึงอาจกล่าวได้ว่าการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

กรุงเทพมหานครเขตราชบุรีบูรณะ ยังขาดแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามาเยี่ยมชม ทั้งด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านสถานที่ และการบริการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามนโยบายการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร ที่กล่าวว่า "มหานครน่าอยู่อย่างยั่งยืน เสริมสร้างเสน่ห์กรุงเทพมหานครเพื่อเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม" ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นฯ บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเพื่อเป็นการส่งเสริม อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เยาวชนได้รับรู้ ตลอดจนสามารถนำไปเผยแพร่ กระตุ้นเตือนให้เกิดความรู้สึกรักใคร่หวงแหนในการเลือกสรรวัฒนธรรม ปลูกฝังให้สำนึกรักบ้านเกิด และภูมิใจให้วัฒนธรรมเกิดการตื่นตัว ศึกษา ค้นคว้าสร้างความเข้าใจนำไปประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้อง จึงเห็นควรสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนได้เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา สานต่อเจตนารมณ์ในการอนุรักษ์ โดยเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานครเขตราชบุรีบูรณะมากขึ้น

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนสนใจเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานครเขตราชบุรีบูรณะ
- ๓.๒ ปรับปรุงการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ การประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรม ของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตราชบุรีบูรณะให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น
- ๓.๓ พัฒนาศักยภาพบุคลากรของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานครเขตราชบุรีบูรณะ ให้มีความพร้อมสำหรับให้บริการประชาชนตามสมรรถนะ (Competency) การบริการที่ดี

๔. เป้าหมาย

ภายในปี ๒๕๕๘ คาดว่าจะมีผู้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์มากขึ้นร้อยละ ๕ ของจำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมในปี ๒๕๕๗ และผู้เข้าเยี่ยมชมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด อัตราร้อยละ ๘๐ ของความพึงพอใจทั้งหมด

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานฯ

๕.๑ แนวคิดระดับสมรรถนะหลักของข้าราชการกรุงเทพมหานคร (Competency) โดยเน้นสมรรถนะที่ ๒ การบริการที่ดี (Service Mind) หมายถึงความมุ่งมั่นในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ตามมาตรฐานและคุณภาพงานที่กำหนดและหรือให้เกินจากมาตรฐานที่กำหนด (คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการระดับบุคคลของข้าราชการกรุงเทพมหานคร :๒๕๕๖)

๕.๒ แนวคิดความสามารถในการใช้ทรัพยากรทางการบริหารได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด ทรัพยากรทางการบริหารองค์การประกอบไปด้วย 4M's ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ สิ่งของ (Materials) และวิธีการจัดการคนหรือเทคนิควิธีการทำงาน (Management) (ที่มา : ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ ๒๕๔๕ : ๑๘)

๕.๓ แนวคิดเกี่ยวกับวงจรการนำ PDCA cycle มาใช้ขับเคลื่อนสำหรับการปฏิบัติงานของคน นิยามของ PDCA cycle มีรายละเอียดต่อไปนี้

P (Plan) P = Priority & Purpose & Plan

D (Do) D = Direction & Organizing

C (Check) C = Check & Control & Continue

A (Act) A = Adjust plan & Action to improvement

P คือ (Plan) การวางแผน หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ ครอบคลุมถึงการกำหนดหัวข้อที่ต้องการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน อาจประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ซึ่งการทำงาน ซึ่งเราต้องรู้ว่า เราจะให้ใครทำ (Who) ทำอะไร (What) ทำที่ไหน (Where) ทำเมื่อไหร่ & มีเวลาเท่าไร (When) ทำอย่างไร (How) ภายใต้งบประมาณเท่าไร (How much) ให้ได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Purpose) การเขียนแผนดังกล่าวอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของลักษณะ การดำเนินงาน การวางแผนยังช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

D คือ (Do) ปฏิบัติตามแผน หมายถึง การดำเนินการตามแผน ประกอบด้วย การมีโครงสร้างรองรับ การดำเนินการ (เช่น คณะกรรมการ หรือหน่วยงานของคณะ) มีวิธีการดำเนินการ (เช่น มีการประชุมของคณะกรรมการ) และมีผลของการดำเนินการ (เช่น สถิติของผู้ใช้บริการในแต่ละปี)

C คือ (Check) ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน หมายถึง การประเมินแผน ประกอบด้วย การประเมินโครงสร้างที่รองรับการดำเนินการ การประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน และการประเมินผลของการดำเนินงานตามแผนที่ได้ตั้งไว้ โดยในการประเมินดังกล่าวสามารถทำได้เอง โดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบแผนการดำเนินงานนั้นๆ ซึ่งเป็นลักษณะของการประเมินตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการอีกชุดมาประเมินหรือไม่จำเป็นต้องคิดเครื่องมือหรือแบบประเมินที่ยุ่งยากซับซ้อน

A คือ (Act) ปรับปรุงแก้ไข หมายถึง การนำผลการประเมินมาพัฒนาแผน ประกอบด้วย การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่ามีโครงสร้าง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใดที่ควรปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งที่คืออยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก และสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินการใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการในปีต่อไป

ที่มา: <http://WWW.oknation.net/blog/print.php?id=๑๘๗๗๕๒>

๕.๔ ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ขององค์กร (SWOT) analysis

S : Strong (จุดแข็ง)

W : Weak (จุดอ่อน)

O : opportunity (โอกาส)

T : threat (อุปสรรค)

S และ W เป็นการวิเคราะห์ภายในองค์กร (internal analysis)

O และ T เป็นการวิเคราะห์ภายนอกองค์กร (External analysis)

จุดแข็งของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นฯ คือ มีวัตถุดิบของที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ ซึ่งมีความน่าสนใจ มีประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และศิลปวัตถุ นำศึกษาค้นคว้า

จุดอ่อน คือ สถานที่จัดแสดงนิทรรศการคับแคบ การประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ ไม่น่าสนใจ สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ เช่นห้องสุขา ทางลาด ป้ายบอกชื่อพิพิธภัณฑ์ เจ้าหน้าที่ขาดทักษะในการนำเสนอ

โอกาส คือ ได้รับงบประมาณในการบริหารจัดการ เช่น ค่าตอบแทนอาสาสมัคร ค่าทำความสะอาด ค่าดูแลรักษาความปลอดภัย ค่าซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ และค่าสาธารณูปโภค จากกรุงเทพมหานครอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีเครือข่ายภาคประชาชนให้การสนับสนุน เช่น สวนผลไม้ บ้านดนตรีไทย วัดในพื้นที่ หรือการนำสิ่งของมาบริจาคเพื่อจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น เป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนที่ให้ความรู้แก่กลุ่มคนทุกประเภททุกวัยโดยไม่มุ่งหวังผลกำไร

อุปสรรค คือ ประชาชนไม่มีเวลาเข้าเยี่ยมชม มีแหล่งเรียนรู้หรือสถานที่ท่องเที่ยวอื่นที่เดินทางสะดวกหรือน่าสนใจกว่า

๕.๕ ความรู้เกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจ คำว่าแรงจูงใจ มาจากคำกริยาในภาษาลาตินว่า "Movere" (Kidd, ๑๙๗๓: ๑๐๑) ซึ่งมีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า "to move" มีความหมายว่า "เป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือชักนำบุคคลให้เกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ (to move a person to a course of action)"

โลเวลล์ (Lovell, ๑๙๘๐: ๑๐๙) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า เป็นกระบวนการที่ชักนำโน้มน้าวให้บุคคลเกิดความมานะพยายามเพื่อที่จะสนองตอบความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จ

ไมเคิล ดอมแจน (Domjan ๑๙๙๖ : p.๑๙๙) อธิบายว่าการจูงใจเป็นภาวะในการเพิ่มพฤติกรรมหรือการกระทำกิจกรรมของบุคคล โดยบุคคลลงใจกระทำพฤติกรรมนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

สรุปได้ว่าการจูงใจเป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าโดยจงใจให้กระทำหรือตื่นรนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์บางอย่าง ซึ่งจะเห็นว่าพฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจเป็นพฤติกรรมที่มีใช่เป็นเพียงการตอบสนองสิ่งเร้าปกติธรรมดา แต่การตอบสนองสิ่งเร้าจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจซึ่งแรงจูงใจมี ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic motives) เป็นสิ่งผลักดันจากภายในตัวบุคคลซึ่งอาจจะ เป็น เจตคติ ความคิด ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ ฯลฯ สิ่งต่างๆ ดังกล่าว มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมค่อนข้างถาวร

๒. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic motives) เป็นสิ่งผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมอาจจะเป็นการได้รับรางวัล เกียรติยศชื่อเสียง คำชม หรือยกย่อง ซึ่งเป็นแรงจูงใจไม่คงทนถาวร (<http://pirun.ku.ac.th>)

กระบวนการจูงใจมีองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ

๑. ความต้องการ (Needs) คือ ภาวะการณ์ขาดบางสิ่งบางอย่างของอินทรีย์ อาจจะเป็นการขาดทางด้านร่างกายหรือการขาดทางด้านจิตใจก็ได้

๒. แรงขับ (Drive) เมื่อมนุษย์มีความขาดบางสิ่งบางอย่างตามข้อ ๑ ที่กล่าวมาแล้วก็จะเกิดภาวะตึงเครียดขึ้นภายในร่างกาย ภาวะตึงเครียดนี้จะกลายเป็นแรงขับหรือตัวกำหนดทิศทาง (Action Oriented) เพื่อนำไปสู่เป้าหมายอันจะเป็นการลดภาวะความตึงเครียดนั้น

๓. สิ่งล่อใจ (Incentive) หรือ เป้าหมาย (Goal) จะเป็นตัวกระตุ้นหรือเป็นตัวล่อให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมตามที่คาดหวังหรือที่ต้องการ ซึ่งอาจจะมีได้หลายระดับ ตั้งแต่สิ่งล่อใจในเรื่องพื้นฐานคือ ปัจจัย ๔ ไปจนถึงความต้องการทางใจในด้านต่างๆ

๕.๖ ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมถือเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรม หรือโครงการต่างๆ เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของหน่วยงานภาครัฐที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ มากมายที่ต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชนทั่วไป จึงจะส่งผลให้การบริหารจัดการโครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรุงเทพมหานครสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ความหมายของการมีส่วนร่วม

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (๒๕๓๗, หน้า ๑๗๘) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารไว้ว่า การมีส่วนร่วมของบุคคลจะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องและการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องจะส่งผลให้เกิดความผูกพันต่อหน่วยงานและภารกิจที่ตนเองมีส่วนร่วม

เนตินา โพธิ์ประสระ (๒๕๔๑) การมีส่วนร่วม หมายถึง การได้เข้าไปเกี่ยวข้องที่อาจเป็นการเข้าร่วมแบบทางตรง หรือทางอ้อมในการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งก็ได้

Erwin (อ้างอิงใน ยุพาพร รูปงาม ๕ ๒๕๔๕, หน้า ๖) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของ บุคคล แก้ไขปัญหาร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามการปฏิบัติงานขององค์การและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ทองใบ สุตขารี (๒๕๔๓, หน้า ๒๒๗) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นวิธีการที่ผู้นำสามารถนำมาปรับใช้ในการจูงใจและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากร เป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยให้มีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น มีลักษณะเป็นกระบวนการที่จะทำให้เจ้าหน้าที่มีสิทธิมีเสียงในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงานของตน บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอาจมีความผูกพันในการทำงาน ยิ่งกว่าการเข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้นการเข้าไปมีส่วนร่วมจะทำให้บุคลากรเกิดทัศนคติต่อการบริหารงานขององค์กรดีขึ้น ส่งผลให้บุคคลเกิดความประทับใจในการทำงานและมีแรงใจที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จในชีวิตการทำงาน ตลอดจนทำให้เขาได้รับการยอมรับ (Recognition) มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsibility) และเกิดความนับถือตนเองมากขึ้น (Self - esteem) นอกจากนี้ยังพบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรส่งผลให้เขามีความชัดเจนในความคาดหวังมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะทำให้บุคลากรเกิดความเข้าใจการทำงาน และการบริหารงานในองค์กรได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งจะเชื่อมโยงไปสู่ความเข้าใจในการทำงานกับระบบรางวัลได้ดีขึ้น

ดังนั้น จึงสามารถสรุปความหมายของการมีส่วนร่วม คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งอาจเป็นการเข้าร่วมแบบทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ และยังเป็นวิธีการที่ผู้นำสามารถนำมาปรับใช้ในการจูงใจและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากร เปนกลยุทธ์ที่จะช่วยให้มีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น การเข้าไปมีส่วนร่วมยังทำให้บุคลากรเกิดทัศนคติต่อการบริหารงานขององค์กรดีขึ้น ส่งผลให้บุคคลเกิดความพอใจในการทำงาน เกิดความผูกพันต่อหน่วยงานและภารกิจที่ตนเองมีส่วนร่วม มีแรงใจที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จในชีวิตการทำงาน

๖. กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว ได้แสดงให้เห็นถึงทิศทางของกระบวนการที่มุ่งหวังพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นฯ ให้ประสบผลสัมฤทธิ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้จัดทำรายงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการบริหารพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตราชฎร์บูรณะ ได้ตั้งเป้าไว้ว่าในอนาคตจะมีประชาชนเข้าเยี่ยมชมมากยิ่งขึ้น ด้วยการสร้างแรงจูงใจ ดังนี้

๖.๑ ดำเนินการจัดทำแผนการปฏิบัติงานโครงการ/กิจกรรมประจำปีงบประมาณ

พ.ศ.๒๕๕๘

๖.๒ ทำหนังสือถึงผู้บังคับบัญชา เพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินการตามแผน และจัดทำโครงการรายละเอียดต่างๆ ของโครงการตามนโยบายของผู้บริหาร และการรายงานความก้าวหน้าของโครงการ

๖.๓ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาแล้ว ดำเนินการจัดทำรายละเอียดโครงการเพื่อขออนุมัติโครงการต่อไป

๖.๔ จัดทำหนังสือเชิญประชุมเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการจัดกิจกรรมตามแผนงานประชาสัมพันธ์ โดยแบ่งตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น คณะกรรมการชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนสถานศึกษาในสังกัดเขตราชฎร์บูรณะ คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมเขตราชฎร์บูรณะ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ

๖.๕ จัดเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผู้เข้าชม โดยบริหารจัดการด้านต่างๆ ดังนี้

๖.๕.๑ ด้านสถานที่

๖.๕.๑.๑ จัดสถานที่ให้สะอาด จัดวางวัตถุสิ่งของให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นหมวดหมู่

๖.๕.๑.๒ ตกแต่งสถานที่ภายนอกพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นฯ ให้มีจุดสนใจ เช่น ติดตั้งฝาผนังด้านหน้าให้มีลักษณะเป็นบ้านเรือนไทย หรือบ้านไม้ไผ่ หลังคามุงจาก โดยใช้เศษวัสดุเหลือใช้จากการจัดงานวันแม่

๖.๕.๑.๓ ประสานขอใช้สถานที่บางส่วนจากโรงเรียนวัดประเสริฐสุทธาวาส เช่นห้องอาหาร หรือห้องสุขา

๖.๕.๑.๔ กรณีผู้เข้าเยี่ยมชมมีจำนวนมาก สามารถแบ่งจำนวนผู้เข้าเยี่ยมชม ออกเป็นกลุ่มย่อย โดยจัดกิจกรรมรองรับ เช่น เยี่ยมชมโบสถ์โบราณสถาน ให้อาหารนกออาหารปลา และต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถาน เป็นต้น

๖.๕.๒ ด้านการประชาสัมพันธ์

๖.๕.๒.๑ จัดนิทรรศการให้ความรู้ในวันสำคัญต่างๆ ตามโอกาส ในลักษณะ บอร์ดนิทรรศการ ณ บริเวณพิพิธภัณฑสถานฯ เป็นประจำทุกเดือน

๖.๕.๒.๒ จัดกิจกรรมให้เจ้าหน้าที่ออกเผยแพร่ให้ข้อมูล ความรู้ โดยจัด กิจกรรม "พิพิธภัณฑสถานสัญจร" ไปตามโรงเรียนในพื้นที่เขตราชภัฏรบุรีบูรณะ จำนวน ๖ โรงเรียน ตั้งแต่วันพุธ -วันศุกร์ สัปดาห์ละ ๓ วัน เวลา ๐๗.๓๐ น. - ๐๘.๐๐ น.

๖.๕.๒.๓ จัดทำเว็บไซต์เพื่อเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงของผู้ที่สนใจ และเพื่อ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล กิจกรรมต่างๆ ของพิพิธภัณฑสถานฯ

๖.๕.๒.๔ จัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์กิจกรรมพิเศษในแต่ละเดือน และ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลกิจกรรมในที่ประชุมคณะกรรมการชุมชนเป็นประจำทุกเดือน

๖.๕.๒.๕ ขยายเวลาเปิดทำการให้มากขึ้น จากเดิม หยุดวันจันทร์ - วันอังคาร เป็น หยุดวันจันทร์วันเดียว

๖.๕.๒.๖ จัดทำหนังสือเชิญหน่วยงาน สถานศึกษา ให้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถานฯ เช่น มหาวิทยาลัย ซึ่งมีนักศึกษาที่มาจากต่างประเทศ

๖.๕.๓ ด้านการบริหารจัดการ

๖.๕.๓.๑ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ให้เพียงพอและสะดวกต่อการใช้งาน

๖.๕.๓.๒ จัดทำโครงการอบรมมัคคุเทศก์น้อยมีอาชีพ โดยการนำนักเรียนที่มีความสนใจด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นฯ เข้ารับการอบรมเพิ่มทักษะในการนำเสนอข้อมูลอย่างมีอาชีพ

๖.๕.๓.๓ จัดกิจกรรม "พิพิธภัณฑสถานสัญจร" เพื่อสร้างโอกาสในการรับรู้ของเยาวชนเขตราชภัฏรบุรีบูรณะ

๖.๕.๓.๔ สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับบุคคลซึ่งเป็นปราชญ์ท้องถิ่นของพิพิธภัณฑสถานฯ โดยการนำผู้เข้าเยี่ยมชมเข้าพบปะพูดคุยให้กำลังใจ

๖.๕.๓.๕ จัดกิจกรรมสอนสานปลาตะเพียน ตัดพวงมะโหด จากวัสดุเหลือใช้ เช่น หลอด กระดาษสี ซึ่งเป็นของเล่นและของประดับตกแต่งตามประเพณี

๖.๕.๓.๖ จัดกิจกรรมพิเศษให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น กลุ่มผู้ใหญ่จัดกิจกรรมการเสวนา กลุ่มนักเรียนจัดกิจกรรมนันทนาการและสอดแทรกความรู้เข้าด้วย

๖.๕.๔ ด้านบุคลากร

๖.๕.๔.๑ ให้เจ้าหน้าที่ประจำพิพิธภัณฑ์ต่างกายให้เหมาะสมมีเอกลักษณ์ตามวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ผู้หญิงนุ่งผ้าถุง เสื้อลูกไม้ ผ้าลายไทย ส่วนผู้ชายให้สวมเสื้อลายดอกผ้าขาวม้า คาดเอว เป็นต้น

๖.๕.๔.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรมในรูปแบบต่างๆ เช่น ทักษะในการนำเสนอ ความรู้เรื่องศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือทักษะทางด้านภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๖.๕.๔.๓ เสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยให้ได้รับค่าตอบแทนจากวันทำการที่เพิ่มมากขึ้น

ตารางแสดงแผนงานจัดกิจกรรมพิเศษ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘

เดือน/ปี	ชื่อกิจกรรม/รายละเอียดการจัดกิจกรรม	จำนวนผู้เข้าร่วม	กลุ่มเป้าหมาย
ต.ค.๒๕๕๗	กิจกรรม"รำลึกคุณ จุลจอมเกล้า" จัดนิทรรศการรัชกาลที่ ๕ พระราชกรณียกิจ ตอบปัญหาชิงรางวัล	๓๐ คน	เยาวชน
พ.ย.๒๕๕๗	วันพระบิดาแห่งฝนหลวง/จัดนิทรรศการ ประกวดวาดภาพ/เรียงความ	๓๐ คน	เยาวชน
ธ.ค.๒๕๕๗	วันพ่อแห่งชาติ/จัดนิทรรศการพระราชกรณียกิจ ประกวดเรียงความ /ตอบปัญหาชิงรางวัล	๓๐ คน	เยาวชน
ม.ค.๒๕๕๘	วันเด็กแห่งชาติ/จัดกิจกรรมพาน้องเที่ยว บ้านดนตรีไทย/สวนผลไม้ในเขต	๓๐ คน	เยาวชน
ก.พ.๒๕๕๘	วันมาฆบูชา/จัดบอร์ดนิทรรศการ ประกวดภาพเก่าเล่าเรื่อง/ชมการสาธิตทำขนม	๖๐ คน	ประชาชน
มี.ค.๒๕๕๘	วันระลึกพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า/จัดบอร์ดนิทรรศการ ตอบคำถามชิงรางวัล	๓๐ คน	เยาวชน

๘. แนวทางการติดตามและประเมินผล

๘.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๘.๑.๑ สถิติจำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตราชบุรีบูรณะ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ของจำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมในปีที่ผ่านมา

๘.๑.๒ ความพึงพอใจของผู้เข้าเยี่ยมชมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ ๘๐ ของความพึงพอใจทั้งหมด

๘.๒ วิธีการ/เครื่องมือ

๘.๒.๑ ทอดแบบสอบถามความพึงพอใจ

๘.๒.๒ สถิติจำนวนผู้เข้าเยี่ยมชม โดยรวบรวมจากสมุดเยี่ยมเป็นประจำ ทุกเดือน พร้อมรายงานผลสำรวจให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

๘.๒.๓ สัมภาษณ์จากผู้เข้าเยี่ยมชม พบปะพูดคุยรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนา

๘.๒.๔ สังเกตจากพฤติกรรมของผู้เข้าเยี่ยมชมว่าชื่นชม สนับสนุนข้าวของ เครื่องใช้ อย่างต่อเนื่อง

๙. ข้อเสนอแนะ

๙.๑ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้สนับสนุน ควรส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เช่น แผ่นพับ หนังสือวารสาร คู่มือการเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ และของที่ระลึกให้เพียงพอ

๙.๒ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ทางด้าน วัตถุสิ่งของ เพื่อให้คำปรึกษาในเรื่องของวิธีการจัดแสดง ข้อมูลความเป็นมาของสิ่งของที่จัดแสดงให้ ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมชัดเจน

๙.๓ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ควรจัดอบรมสัมมนาศึกษาดูงานแก่ เจ้าหน้าที่อาสาสมัครให้มีทักษะในการนำเสนอข้อมูลอย่างถูกต้อง อีกทั้งเพื่อปรับปรุงข้อมูลความรู้ให้ทัน กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

๙.๔ สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ มีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ โดยเน้นกลุ่มนักเรียน หรือประชาชนในชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

๙.๕ สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ ให้ความสำคัญเรื่องการบริหารจัดการ ส่งเสริมและ สนับสนุนการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นฯ อย่างต่อเนื่องโดยการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิด ความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน